

Spis treści

Wprowadzenie	5
Wstęp	7
Użyte skróty	9
Rozdział I. Podstawowe zasady administracyjnego prawa gospodarczego	11
1. Zagadnienia wprowadzające	11
1.1. Pojęcie i zakres prawa administracyjnego gospodarczego	13
1.2. Źródła prawa.....	34
2. Zasady ogólne prawa publicznego	51
3. Swoiste zasady administracyjnego prawa gospodarczego	61
4. Realizacja dobra publicznego a ochrona interesów jednostki	65
Rozdział II. Przedsiębiorcy	68
1. Pojęcie działalności gospodarczej	68
1.1. Z ewolucji determinacji prawnej działalności gospodarczej	68
1.2. Działalność gospodarcza w przepisach ustawy o swobodzie działalności gospodarczej	71
1.2.1. Wyznaczniki pojęcia działalności gospodarczej	73
1.2.1.1. Działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż – rodzaje działalności gospodarczej – kryterium ekonomicznej klasyfikacji działalności	74
1.2.1.2. Działalność zawodowa	76
1.2.1.3. Zarobkowy charakter działalności (założeniem jej jest nastawienie na osiąganie zysków)	77
1.2.1.4. Zorganizowany charakter	79
1.2.1.5. Ciągłość	80
1.2.2. Wykonywanie działalności gospodarczej we własnym imieniu ...	82
1.2.3. Wykonywanie działalności gospodarczej na własny rachunek	83
1.2.4. Działalność rolnicza i agroturystyczna	84
2. Pojęcie przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa	85
2.1. Pojęcie przedsiębiorcy	85
2.1.1. Przedsiębiorca a podmiot gospodarczy	87
2.1.2. Przedsiębiorca w przepisach u.p.d.g. oraz k.c.	89
2.1.3. Przedsiębiorca w przepisach u.s.d.g.	90
2.1.4. Przedsiębiorca a przedsiębiorstwo	90
2.2. Pojęcie przedsiębiorstwa	92
2.2.1. Pojęcie przedsiębiorstwa w znaczeniu funkcjonalnym	92
2.2.2. Przedsiębiorstwo w znaczeniu podmiotowym	93
2.2.3. Przedsiębiorstwo w znaczeniu przedmiotowym	93

2.2.5. Przedsiębiorstwa poza zakładem głównym przedsiębiorcy	96
2.3. Zbycie przedsiębiorstwa a nabycie uprawnień publicznoprawnych	97
2.3.1. Akty rzeczowe	98
2.3.2. Akty osobiste	99
2.3.3. Akty pośrednie	99
2.3.4. Sukcesja praw i obowiązków z decyzji administracyjnych	101
3. Przedsiębiorca jako podmiot administracyjnego prawa gospodarczego	103
3.1. Przedsiębiorca jako podmiot stosunku administracyjnoprawnego	103
3.2. Przedsiębiorca jako strona postępowania administracyjnego	104
4. Osoba fizyczna jako przedsiębiorca	106
4.1. Osoba fizyczna jako podmiot prawa	106
4.2. Małoletni jako przedsiębiorca	107
5. Wspólnicy spółki cywilnej jako przedsiębiorcy	109
6. Spółka osobowa prawa handlowego jako przedsiębiorca	110
7. Osoby prawne jako przedsiębiorcy	113
7.1. Pojęcie i rodzaje osób prawnych	113
7.2. Osoby prawne prowadzące działalność gospodarczą	115
7.3. Osoby prawne prowadzące działalność gospodarczą jako aktywność akcesoryjną	119
7.3.1. Stowarzyszenia	120
7.3.2. Fundacje	120
7.3.3. Muzea	121
8. Jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej	122
8.1. Spółki kapitałowe w organizacji	123
8.2. Zakład budżetowy	124
8.3. Wspólnoty mieszkaniowe	125
8.4. Stowarzyszenia zwykłe	126
9. Rejestracja przedsiębiorców	126
9.1. Rejestr przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego	126
9.2. Wpis do rejestru przedsiębiorców	130
9.3. Ewidencja Działalności Gospodarczej	132
9.3.1. Do 31 marca 2009 r.	134
9.3.2. Od 1 kwietnia 2009 r.	135
9.4. Wpis do Ewidencji Działalności Gospodarczej	137
9.4.1. Do 31 marca 2009 r.	141
9.4.2. Od 1 kwietnia 2009 r.	142
10. Podstawowe obowiązki przedsiębiorcy	145
10.1. Wpis do Krajowego Rejestru Sądowego lub Ewidencji Działalności Gospodarczej	145
10.2. Obowiązek uzyskania wpisu w rejestrach i ewidencjach specjalnych (REGON, NIP)	145
10.3. Obowiązki dotyczące oznaczenia przedsiębiorcy – firma	147
10.4. Obowiązki dotyczące sposobu dokonywania transakcji pieniężnych	148
10.5. Obowiązki dotyczące sposobu wykonywania działalności gospodarczej	148
10.5.1. Obowiązek wykonywania działalności gospodarczej na zasadach uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów oraz słuszných interesów konsumentów	150

10.5.2. Obowiązek posiadania odpowiednich uprawnień zawodowych	152
11. Mikroprzedsiębiorcy, mali i średni przedsiębiorcy	153
12. Przedsiębiorcy rzemieślnicy	155
13. Wolność działalności gospodarczej	156
13.1. Zasada wolności gospodarczej w ustawodawstwie polskim	156
13.2. Zasada wolności gospodarczej w Konstytucji RP	159
13.3. Zasada wolności gospodarczej w znaczeniu przedmiotowym	164
13.4. Zasada wolności gospodarczej w znaczeniu podmiotowym	169
13.5. Zasada równości przedsiębiorców	171
14. Ograniczenia podmiotowe i przedmiotowe w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej	173
14.1. Ograniczenia przedmiotowe	176
14.1.1. Monopol państwa	176
14.1.2. Koncesjonowana działalność gospodarcza	177
14.1.3. Zezwolenia na działalność gospodarczą	178
14.1.4. Regulowana działalność gospodarcza	179
14.2. Ograniczenia podmiotowe	181
15. Zadania organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego w zakresie działalności gospodarczej określone w ustawie	185
Rozdział III. Zagraniczne podmioty działalności gospodarczej	191
1. Wstęp	191
2. Ewolucja prawa o inwestycjach zagranicznych w Polsce	192
3. Podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej w Polsce przez inwestorów zagranicznych	206
3.1. Uwarunkowania wynikające z członkostwa Polski w Unii Europejskiej	206
3.2. Osoba zagraniczna i przedsiębiorca zagraniczny na gruncie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej	208
3.3. Dopuszczalność podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w Polsce przez osoby zagraniczne i przedsiębiorców zagranicznych	210
3.4. Przedsiębiorca zagraniczny i jego oddział w Polsce	214
3.5. Przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych	221
3.6. Zatrudnianie cudzoziemców w Polsce	225
4. Podmioty zagraniczne wobec obrotu nieruchomościami	232
4.1. Wprowadzenie	232
4.2. Zakres podmiotowy i przedmiotowy ustawy z 24 marca 1920 r.	234
4.2.1. Pojęcie cudzoziemca w prawie polskim	234
4.2.2. Obywatelstwo	235
4.2.3. Sytuacja prawna osób o wielu obywatelstwach	236
4.2.4. Szczególne pojęcie cudzoziemca zawarte w ustawie o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców	236
4.3. Zakres przedmiotowy ustawy	237
4.3.1. Wyłączenie i ograniczenie podmiotowego i przedmiotowego zakresu obowiązywania ustawy	239
4.3.2. Dopuszczalność nabywania nieruchomości bez zezwolenia na podstawie art. 8 ustawy z 1920 r.	242

4.3.3. Nabywanie nieruchomości przez cudzoziemców – obywateli i przedsiębiorców państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego	245
4.3.4. Nabywanie przez cudzoziemców udziałów lub akcji spółek będących właścicielami nieruchomości w Polsce	247
4.4. Warunki nabycia nieruchomości w Polsce przez cudzoziemca	249
4.4.1. Promesa zezwolenia	249
4.4.2. Charakter prawny zezwolenia na nabycie nieruchomości	250
Rozdział IV. Przedsiębiorcy publiczni i zarząd mieniem publicznym	255
1. Pojęcie mienia publicznego, jego rodzaje oraz sposoby nabycia	255
1.1. Przesłanki wydzielenia mienia publicznego	255
1.2. Kategorie mienia, mienie wykorzystywane do działalności gospodarczej	257
1.3. Źródła nabycia mienia, nacjonalizacja i komunalizacja	259
2. Podmioty zarządu mieniem publicznym	263
2.1. Kwalifikacja podmiotów i typów zarządu	263
2.2. Skarb Państwa i jego organy	264
2.3. Organy jednostek samorządu terytorialnego	267
3. Organizacyjno-prawne formy zarządu mieniem wykorzystywanym w prowadzeniu działalności gospodarczej	270
3.1. Jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej	270
3.2. Jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną	272
4. Przedsiębiorstwo państwowe jako przedsiębiorca publiczny	273
4.1. Podstawa prawna działania, pojęcie, rodzaje i tworzenie przedsiębiorstw państwowych	273
4.2. Zasady działania przedsiębiorstwa państwowego	274
4.3. Organy przedsiębiorstwa	276
4.4. Mienie przedsiębiorstwa państwowego	277
4.5. Likwidacja przedsiębiorstwa państwowego	278
4.6. Nadzór założycielski	280
5. Sytuacja organizacyjnoprawna jednoosobowej spółki akcyjnej Skarbu Państwa	281
5.1. Przekształcenie przedsiębiorstwa państwowego w spółkę	281
5.2. Status prawny spółki	284
5.3. Organizacja i zasady działania spółki	285
6. Prywatyzacja podmiotów państwowych	287
6.1. Pojęcie i rodzaje prywatyzacji	287
6.2. Prywatyzacja pośrednia	288
6.3. Prywatyzacja bezpośrednia	289
7. Zamówienia publiczne jako przykład zarządu mieniem publicznym	294
7.1. Pojęcie i zakres stosowania zamówień publicznych oraz zasady jego udzielania	294
7.2. Zasady postępowania przy wydatkowaniu środków majątkowych w ramach zamówienia publicznego	298
7.2.1. Przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia	298
7.2.2. Postępowanie w sprawie wyłonienia wykonawcy zamówienia publicznego	301
7.2.3. Postępowanie w zakresie realizacji zamówienia publicznego	304
7.3. Tryby udzielania zamówienia publicznego	305

7.4. Kontrola podmiotów udzielających zamówienia publicznego	309
Rozdział V. Działalność gospodarcza samorządu terytorialnego	312
1. Z kwestii podmiotowości prawnej samorządu terytorialnego	312
2. Zakres i formy działalności	315
3. Uprawnienia do prowadzenia działalności gospodarczej	316
4. Problem zakresu działalności	320
5. Użyteczność publiczna	322
6. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	326
7. Problem decentralizacji zadań publicznych	331
8. Charakter i cel działalności gospodarczej	339
Rozdział VI. Administracyjnoprawne środki kształtowania sytuacji prawnej przedsiębiorców	341
1. Normy materialnoprawne charakteryzujące sytuację prawną przedsiębiorców	341
1.1. Treść norm administracyjnego prawa gospodarczego	342
1.2. Adresaci norm administracyjnego prawa gospodarczego i sposób określenia ich sytuacji	343
1.3. Normy obowiązujące bezpośrednio (<i>per se</i>)	345
1.4. Normy stanowiące podstawę do wydania przez organ aktów indywidualno-konkretnych lub podjęcia czynności materialno-technicznych	349
2. Obowiązek w administracyjnym prawie gospodarczym	353
3. Prawa podmiotowe w administracyjnym prawie gospodarczym	362
4. Sprzężenie obowiązków prawnych i praw podmiotowych	373
5. Decyzja uprawniająca w administracyjnym prawie gospodarczym	377
6. Termin, warunek, zlecenie	396
7. Pozwolenia i koncesje	399
8. Akt zezwalający jako wyjątek od generalnego zakazu	426
9. Pozwolenia proste i uwarunkowane	428
10. Pozwolenia jednorazowe i ciągłe	429
11. Pozwolenia policyjne i reglamentacyjne	429
12. Akty kwalifikujące	430
13. Licencje	432
14. Działalność gospodarcza regulowana	437
Rozdział VII. Policja gospodarcza	444
1. Policja administracyjna w ujęciu historycznym	444
2. Zakaz policyjny z zastrzeżeniem pozwolenia	448
3. Pojęcie policji gospodarczej	451
3.1. Policja administracyjna	451
3.2. Zmiany w gospodarce a funkcja policyjna	452
3.3. Policja gospodarcza	455
3.4. Przedmiotowe i podmiotowe określenie policji	456
3.5. Istota zagrożeń policyjnych	457
3.6. Stany i dobra chronione	458
3.7. Prewencyjno-zachowawczy charakter działań organów policyjnych ...	459
4. Akty prawne zawierające ograniczenia policyjne (zakazy, nakazy)	461
5. Organy nadzoru policyjnego	464

5.1. Policja sanitarna – Państwowa Inspekcja Sanitarna.....	464
5.1.1. Zadania.....	464
5.1.2. Organizacja	466
5.1.3. Uprawnienia kontrolne i nadzorcze	467
5.2. Policja przemysłowa – dozór techniczny.....	468
5.2.1. Zadania.....	468
5.2.2. Organizacja	469
5.2.3. Uprawnienia kontrolne i nadzorcze	469
6. Materialne i osobiste obciążenia jednostek i przedsiębiorców obowiązkami policyjnymi – ciężary policyjne	471
6.1. Obciążenia osobiste	472
6.1.1. Obowiązek meldunkowy.....	472
6.1.2. Kontrola osobista	472
6.1.3. Okresowe badania lekarskie.....	473
6.2. Obciążenia materialne	473
6.2.1. Badania techniczne pojazdów	473
6.2.2. Oznaczanie środków spożywczych.....	474
6.2.3. Wyposażenie przeciwpożarowe	475
6.2.4. Ochrona mienia.....	475
Rozdział VIII. Reglamentacja gospodarcza	478
1. Reglamentacja w ujęciu historycznym.....	478
1.1. Reglamentacja w gospodarce nakazowej	479
1.2. Rozdzielnictwo materiałowe	481
2. Reglamentacja a policja gospodarcza	483
3. Reglamentacja a regulacja	485
4. Pojęcie reglamentacji gospodarczej	487
4.1. Interesy i dobra podlegające ochronie w reglamentacji gospodarczej	490
4.2. Zmienność przyczyn uzasadniających wprowadzanie ograniczeń reglamentacyjnych	491
5. Źródła i treść ograniczeń reglamentacyjnych.....	493
5.1. Zakazy porozumień ograniczających konkurencję	494
5.2. Zakazy praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów	496
5.3. Nakaz zgłoszenia zamiaru koncentracji – ochrona przed koncentracją	497
5.4. Ochrona konkurencji – ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.....	498
5.5. Nakazy stosowania cen urzędowych	500
5.6. Obowiązek obniżenia ceny	501
5.7. Obowiązek oznaczenia towaru ceną	502
6. Adresaci ograniczeń reglamentacyjnych.....	504
7. Organy nadzoru reglamentacyjnego.....	506
Rozdział IX. Nadzór policyjny i reglamentacyjny w administracyjnym prawie gospodarczym	515
1. Prawne podstawy nadzoru policyjnego i reglamentacyjnego.....	515
2. Nadzór bieżący i zapobiegawczy	517
2.1. Struktura układu nadzoru bieżącego.....	518
2.2. Kontrola, jej środki oraz wyniki	519

2.3. Decyzje nadzorcze	521
2.4. Klasyfikacja decyzji nadzorczych.....	523
2.5. Nadzór zapobiegawczy	523
3. Konkluzje	525

Rozdział X. Pomoc publiczna dla przedsiębiorców i jej nadzorowanie527

1. Istota i pojęcie pomocy publicznej (pomocy państwa)	527
1.1. Istota pomocy państwa w gospodarce rynkowej	527
1.2. Normatywne wyznaczniki pojęcia pomocy państwa	528
1.3. Pomoc jako przysporzenie korzyści finansowych	530
1.4. Pochodzenie pomocy od państwa lub ze źródeł państwowych	534
1.5. Selektywny charakter pomocy państwa	538
1.6. Zakłócenie lub groźba zakłócenia konkurencji	544
1.7. Naruszenie wymiany handlowej	547
2. Przykładowe rodzaje pomocy państwa i ich zgodność z prawem wspólnotowym.....	550
2.1. Pomoc na ratowanie i restrukturyzację	550
2.2. Pomoc wspierająca świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym	559

Rozdział XI. Organizacje przedsiębiorców a związki zawodowe564

1. Samorząd gospodarczy i organizacje przedsiębiorców	564
1.1. Samorząd gospodarczy	567
1.1.1. Izby gospodarcze	568
1.1.2. Samorząd zawodowy rzemiosła.....	570
1.1.3. Samorzady niektórych przedsiębiorców	571
1.1.4. Organizacje pracodawców	572
1.2. Samorzady wolnych zawodów	574
2. Związki zawodowe i ich wpływ na organizacje przedsiębiorców.....	577
3. Trójstronna Komisja do spraw Społeczno-Gospodarczych	579
3.1. Skład i organizacja Komisji.....	580
3.2. Prace Komisji	580
3.3. Wojewódzkie komisje dialogu społecznego	581